

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XXII.

Cena števila
je 25 cent.

Released as second-class matter January 22, 1919, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 23. oktobra (October 23), 1929.

Subscription \$4.00
Yearly

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Uredniški in upravnički prostori:
2057 S. Lawndale Ave.

Office of Publication:
2057 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

ŠTEV.—NUMBER 249

RUDARJI V SPLO- ŠNEM PROTIV LEWISU

Rank and file podpira distriktno organizacijo. Namen boja je izbaci Lewisovo administracijo.

Springfield, Ill. — Ražvoj konflikta med Lewisovo administracijo in Illinoiskem distriktnim pokazuje, da je članstvo z malimi izjemami proti Lewisu. Na urad distriktno organizacije prihaja resolucije od lokalnih unij, v katerih članstvo izreka svojo lojalnost do nje.

Uradniki prvega poddistrikta so se odprto pridružili distriktni organizaciji. V kolikor je dosedaj razvidno, so Lewisovi pristaši med Illinoiskimi rudarji redki. Na svoji strani ima uradnike dveh poddistrik托, namreč franklinskega in peorijskega.

Franklinski poddistrikt je bil po distriktnem glavnem odboru razpuščen in lokalne unije so bile priklopiljene sosednjim poddistriktom. Da so uradniki peorijskega distrikta Lewisovi pristaši, je dokaz v tem, ker je bil imenovan predsednik tega poddistrikta Goett podpredsednik komisije za provizorij distrikta, ki je ostal radi sodnijske prepovedi le na papirju.

Lewisovi "organizatorji" so pričeli agitirati za odstavitev Ameringerja, ki urejajo "Illinois Miner". V zadnji številki se Ameringer na svoj lasten način zabava s to kampanjo, ki ne bo imela drugega rezultata kot to, da Lewisova administracija odprto kaže, kje jo najbolj želi delati.

"Illinois Miner" postaja v vsako številko zanimljivnejši. Lewis, pravi Ameringer, ni več glavno vprašanje, ker njegovi dnevi v organizaciji so šteti. Za Illinoiske rudarje je veliko važnejše vprašanje, organizirati neorganizirane rudarje. Ako ne pride do tega — do organiziranju rudarjev v Indiani, Ohiju in Kentucky — Illinoiski rudarji ne morejo pričakovati, da prihodnjih dosegev toliko dobro — ali slabo — pogodbo kot jo imajo.

Medtem so prišle vesti o novejih demonstracijah v Dalmaciji. Hrvatski študentje v Šibeniku so napadli neki Italijanski partizan in policijski jih je moral s silo odgnati.

Nemške letalte nosi

169 cest v zraku

Začetek prvega letalstva v Nemčiji

Berlin, 22. okt. — Svetovni rekord v številu potnikov v katemerikoli zračnem vozilu je bil dosegel včeraj, ko je veliki Dornierjev dvanaestmotorni hidroplano skorjo eno uro nosil 169 oseb po zraku. Velikan DO-X, največje letalo na svetu, se je divilnil v zrak v 50 sekundah z gladino Konstanškega jezera in potem krošil okoli jezera. Letel je 136 milij v uri v višini 1800 čevljev. V veliki kabini drugega kraja je bilo 159 pasažirjev in 10 mož posadke. Pasazirji so bili večinoma delavci Dornierjeve tovarne. Polet se je izvršil v najlepšem redu.

Sovjeti ustrelili pet generalov

Moskva, 22. okt. — Pet bivih russkih generalov, ki so služili v carski armadi pred revolucijo, je bilo včeraj ustreljenih v Moskvi. Generali — Mihajlov, Visočanski, Diman, Dekanov in Suliga — so bili obtoženi kontrarevolucionarnih zvez s caristi v inozemstvu.

Agitacija s krogli v mehiški volilni kampanji

Mexico City, 22. okt. — Sedem pristašev mehiške revolucionarne stranke je bilo včeraj raznjenih v Tepicu, ko so politični nasprotinci streljali v hotel, kjer se nahaja glavni stan stranke.

Dobili en cent zvišanja plač.

St. Louis, Mo. — Sentlojski cestni železničarji in vozniki avtobusov so dobili zvišanje plač za en cent na uro. Prizadetih je 560 delavcev.

Izjava: vsak dan vesna oddelki in

praznikov.

Prvi spomenik pokojnemu Zavertniku

V torek zjutraj je Prosveta prejela telegram sledče vsebine: "Novo angleško poslujoče društvo S. N. P. J. se je ustanovilo 21. oktobra v Libraryju, Pa. Ime novega društva je "Joseph Zavertnik" v spomin pokojnemu bratu Jožetu Zavertniku. Društvo šteje dvajset članov.

A. H. Riska."

Mussolini ukazal Ju- goslaviji, naj miruje

"Sovražne demonstracije morajo prenehati," je edikt iz Rima

Belgrad, 22. okt. — Diktator Mussolini je včeraj pomolil pest v Belgrad in ukazal jugoslovenski vladi, naj ustavi protijugoslavianske demonstracije radi eksekucije jugoslovanskega dijaka v Pulju in odsode štirih drugih študentov v tridesetletno ječo. Italijanski poslanec Cario Galli je posetil ministra zunanjih zadev Jeftića in mu sporočil Mussolinijev diktat.

Mussolini zahteva, da mora Jugoslavija kaznovati demonstrante, zlasti one v Dubrovniku, ki so zadajo soboto zvečer pretepli dve Italijanske mornarje. Mussolini dalje zahteva, da morajo napadi na njegovo posebo v jugoslovanskem časopisu takoj prenehati.

Kolikor je znano, je Jeftić obljubil poslaniku, da dobijo prizadej Italijani zadolženje, toda Mussolinijev zahteve so izvrale v Belgradu silno ogorcevne. Uradni krogi smatrajo dejstvo, da si Mussolini upa diktirati, da ga jugoslovansko časopisje ne sme kritizirati, za veliko ponižanje.

Medtem so prišle vesti o novih demonstracijah v Dalmaciji. Hrvatski študentje v Šibeniku so napadli neki Italijanski partizan in policijski jih je moral s silo odgnati.

Nemške letalte nosi

169 cest v zraku

Začetek prvega letalstva v Nemčiji

Berlin, 22. okt. — Svetovni rekord v številu potnikov v katemerikoli zračnem vozilu je bil dosegel včeraj, ko je veliki Dornierjev dvanaestmotorni hidroplano skorjo eno uro nosil 169 oseb po zraku. Velikan DO-X, največje letalo na svetu, se je divilnil v zrak v 50 sekundah z gladino Konstanškega jezera in potem krošil okoli jezera. Letel je 136 milij v uri v višini 1800 čevljev. V veliki kabini drugega kraja je bilo 159 pasažirjev in 10 mož posadke. Pasazirji so bili večinoma delavci Dornierjeve tovarne. Polet se je izvršil v najlepšem redu.

Sovjeti ustrelili pet generalov

Moskva, 22. okt. — Pet bivih russkih generalov, ki so služili v carski armadi pred revolucijo, je bilo včeraj ustreljenih v Moskvi. Generali — Mihajlov, Visočanski, Diman, Dekanov in Suliga — so bili obtoženi kontrarevolucionarnih zvez s caristi v inozemstvu.

Agitacija s krogli v mehiški volilni kampanji

Mexico City, 22. okt. — Sedem pristašev mehiške revolucionarne stranke je bilo včeraj raznjenih v Tepicu, ko so politični nasprotinci streljali v hotel, kjer se nahaja glavni stan stranke.

Dobili en cent zvišanja plač.

St. Louis, Mo. — Sentlojski cestni železničarji in vozniki avtobusov so dobili zvišanje plač za en cent na uro. Prizadetih je 560 delavcev.

Izjava: vsak dan vesna oddelki in

praznikov.

GASTONIJSKI KO- MUNISTI SPO- ZNANI KRIVIM

Obsojeni so v zapor od pet do dvajset let.

Charlotte, N. C. — Sedem komunističnih voditeljev stavke v Gastoniji, ki so se pred tukajnjim sodiščem zagovarjali dva tedna pred uredi uboja policijakega načelnika Adelholta in napada z orokom na tri druge policake, je bilo 21. oktobra spoznanih kriminalistov.

Washington. — (F. P.) — Zvezna obrtna komisija ima precej nepriček pri preiskavi o finančni igranju truda električne. Bosti se z bikom ni lahko delo tudi za primeroma vpliven oddelek zvezne vlade. O tem pričoveduje obrtna komisija v delu poročil z ozirom na to preiskavo.

Komisija se pritožuje radi zaprek, ki jih stavlja razne električarske in plinske družbe. Dvanajst velikih kompanij je sploh odklonilo dati veake informacije glede finančnega stanja podjetij. V mnogih slučajih je komisija prisiljena poslati svoje računske izvedence v urade družb, kar tako zavlačuje preiskavo.

Poročilo pravi, da bo kongres moral dovoliti vedje vse za izvršitev dela. Kaj namenava komisija storiti s tistimi kompanijami, kjer so se upri pokazati poslovne knjige njenim izvedencem, poročilo tega ne omenja.

Kompanije najbolj skrivajo informacije glede zdrževanja podjetij in finančnih transakcij, ki so s tem v zvezi. Gre predvsem za dognanje vprašanja komisiji, da je kapitalizacija posamezne družbe naplňena in koliko predstavlja faktično premoženje. To vprašanja je za navadnega državljanina mogelo "nezanimalo". Je pa velikega pomena, ker takoj se vrati največje odiranje konzumentov.

Gotova družba na primer akiene povisiti kapitalizacijo, bodisi ker potrebuje denar za razširjenje podjetja ali pa v spekulativne namene. Posebno zadnja leta se vedno bolj pogosto dogaja zadnje. Na primer, družba izda dejnice v svrhu, da prikrije velike profite. Te dejnice lahko prodaja na trgu ali jih pa izda delničarjem v svrhu dividen. V vsakem slučaju bo poslovna družba naplňena in koliko predstavlja faktično premoženje. To vprašanja je za navadnega državljanina mogelo "nezanimalo".

— G. Anton Subelj nam poroča s pismom, da ima krasno vožnjo in da ni nič bolan. Pozdravlja čitatevje Prosvete.

— V Clevelandu je naglo umrila Frances Pugelj, roj. Ferlan v Sežani. Zapušča moža in tri otroke.

— Avto je ubil Simona Verbiča v Clevelandu. Star je bil 19 let in zapušča mater ter več bračnih sester.

— Janko Rudman, star 47 let, in doma od Žužemberka, se je te dni obesil v Clevelandu. Menda se mu je omrčil um. Zapušča moža in tri otroke.

— V Arizoni je umrla Louise Cenda za jetiko. Stara je bila 26 let in zapušča starše v Clevelandu.

— Prihodnja Peruščka razstava njegovih najnovnejših slikarskih del bo najbrž v Pitmeburgu.

— V rudniku v Calumetu, Mich., se je težko ponesrečil Frank Klobučar Jr. Zlomilo mu je nogi na dveh mestih.

— V Diamondville, Wyo., je umrl Anton Z. Arko, eden pionirjev J. S. K. J.

— V Clevelandu se je ubil Emil Marač, ko je padel s strehe pri farmarju Antonu Kosu. Star je bil 39 let in doma iz St. Florjana v Gorici.

— Mr. Anton Petric v Pullmanu, Ill., lastnik znane trgovine z zavesami in okvirji, obhaja vladnega izvedenca, ki je sibral za tarifno komisijo podatke o gospodarskem stanju posameznih kompanij. Njegova poročila niso bila podjetnikom všeč, ker so pokazovala, da razne kompanije delajo velike profite.

Podjetniki so tega izvedenca obtožili, da je naklonjen "tujim" interesom in zahtevali, da ga komisija odslovi. Za to mesto so priporočali človeka, ki naj bi bil naklonjen "ameriškim" interesom, namreč da bi zakrival težke profite londžinovskih kompanij.

— Simon Ajdovšček, 68-letni ženin, se je ubil pri avtini nesreči v Sheboyganu. Njegova 56-letna nevesta Annie se je težko pobila.

— V čeških naseljih pri cerkvki agitirajo za ustanovitev slovenske banke.

Povodenj v Argentini

Concordia, Arg., 22. okt. — Silna spomladanska povodenj je zadevala tukajnjo železniško sredino v Tepicu, ko so politični nasprotinci streljali v hotel, kjer se nahaja glavni stan stranke.

Dobili en cent zvišanja plač.

St. Louis, Mo. — Sentlojski cestni železničarji in vozniki avtobusov so dobili zvišanje plač za en cent na uro. Prizadetih je 560 delavcev.

Izjava: vsak dan vesna oddelki in

praznikov.

Koliko ima ta brat posnemalcev?

Br. Louis Mrmolja, tajnik št. 142 v Collinwoodu, O., poroča, da je v kampanji za pridobivanje novih članov dobil do danes—

35 odražilih in

34 za mladinski oddelek—

skupaj 69 novih članov. Njegov cilj je bil 50 novih, toda cilj je že prekoračen in kampanja še ni končana.

Edišon se je poklical na konferenco

Edišon se je poklical na jubilejni praznik

Binghamu je pomagal lobist pod pretevno "nepričakovano" izvedenca. Vsorni senator na zasedlišču klaplji

Starščki se premagala čustvena, ko mu je vas avt čestital ob 50-letnici električne luči

Detroit, Mich. — Slavni T. A. Edison ni mogel pogovoriti vseh vladnih komisij, ki so predstavili maršig, kadar bodo prešteti glasovi. U tem piše "New York World" v uvodnem članku, v katerem pravi, da je Edison načelniček električne žarilnice, ki je dosegel vodilno vodstvo med drugim, da Thomasova kampanja dala preseg v zanju tamjanega Walkera.

New York. — Ze od leta 1917 ni New York videl tako viharne politične kampanje kot je leta 1917. Sredileč politična zanjanja je Norman Thomasova kandidatura, ki je sredileč političnega zanjanja. Neodvisen element na njegovi strani. LaGuardia je pozvan, da odstopi od kandidature v prid Thomasu.

New York. — Ze od leta 1917 ni New York videl tako viharne politične kampanje kot je leta 1917. Sredileč politična zanjanja je Norman Thomasova kandidatura, ki je sredileč političnega zanjanja. Neodvisen element na njegovi strani. LaGuardia je pozvan, da odstopi od kandidature

Glasovi iz naselbin

Zalostno in tudi resnično!
Milwaukee, Wis. — (Odgovor na dopis Frances Tankove.) — Frances Tanco iz Eveletha piše v Amerikanskem Slovenscu z dne 19. sept. o smrti in pogrebu njenega sinja in mojega soproga Toneta. V njenem dopisu je vse polno zavijanji in laži. Piše, da sem ga jaz z mojimi starši vred spravila v "rdeči briog" in da ga nismo po katoliško pokopali; da je češka o majini ljubezni in drugih rečeh in končno pravi, da sem jaz spodila duhovna od umirajočega v bolnišnici.

Zadnja želja mojega pokojnega soproga je bila, da ga dam upepelit in to željo sem mu izpolnila kakor je zahteval. Ni to reje res, da sem jaz delala po svoji volji. Ni res, kar piše Frances Tanco, da ona ni vedela za smrt svojega sina. Zakaj pa mi je telesografirala, naj pošljem truplo nej, da ga pokopije poleg njevega očeta? Kako ga boš pokopala, saj še sama ne veš, kje je grob twojega moža? Sram je tako tebe in tudi twojega sina in hčer, ki sta tukaj pa nista hotela priti po slovu od brata, ko sta izvedela, da bo upepeljen. Nista ga prišla pogledati, ko je delal na mrtvaškem odru, niti šopek cvetlic mu nista poklonila. Kljub temu je imel dovolj rož brez vaju. Se moja mama je prisla iz Minnesote posloviti se od njega, zakar ji je bil tudi srčno hvaljen na svojo zadnjo uro. Storila sem vse, da bi mu bila rešila življenje. V najboljšo bolnišnico smo ga poslali, a če ni bilo nobene pomoči, nisem jaz kriv njegove smrti.

Nesramno je, kar piše Frances Tanco o meni in svojem pokojnem sinu. Kakor da na njej nimaže! Saj je njena hči tudi civilno poročena in ona jo je nagovorila, da se je divorcira. Tako je hotela tudi naju dva razgatati, ali do tega ni prisluškala, ker sva se prej umaknila iz njene bližine. Midva sva pošteno živel, dokler naju ni smrt loddila. Kako pa je živel ona? Njen prvi mož je tudi mlad umril, ne vem ali od dela ali od založnosti. Piši rajši v Amerikanškem Slovenscu, kaj si naredila s svojim drugim možem. Dokler je bil zdrav, da je delal in vse živel, je bil dober, ali ko ga je zadel mrvoud, ga nisi več trpeljala in revje je moral v štalu spati, da so ga podgane grizle, potem pa si ga od sebe poginala, da se so ga morali drugi ljudje usmiliti, ker ti nisti imela umiljenja z njim. Ti hinavka, ali se ne bojš Boga, ki tako veruješ vanj? — Zakaj tajš svoje pravimo? — Tvoje ime je Boje, ne pa Tanco.

Lažeš tudi, ko pišeš, da sem jaz duhovna pognala iz bolnišnice. Jaz niti vedela nisem, da si ga na skrivnem poslala brez mojega in Tonetovega dovoljenja. Da bodo čitatelji vedeli koliko resnice je v njemem dopisu, naj predloži pismena izjavu, katero mi je dal omenjeni duhoven, ki sam izjavila, da mene sploh zraven ni bilo, ko je bil on poslan v bolnišnico:

Veliko nesreč bi se dalo prečiniti, ako bi se družbe bolj pobrigale za varnostne naprave. Mesto da bi nam dali starostno pokojnino, ker smo jim nagnili bogastvo, pa prejemamo takšne dividende. Kateri smo zavarovani pri podpornih organizacijah, posebno pri SNPJ, sedine s tem tolatimo, da nam pomagajo. SNPJ je danes trdno na kot skala. — Iskreno se zahvaljujemo članom iz Pierca, kateri so me prislali obiskat v bolnišnico iz daljave do 40 milij, in to na svoje stroške. (John Kogoj, John Pungartnik, Jos. Kaška, Primč Starc in Fr. Logar.) Zahvalim se tudi za darove, ki so mi jih prinesli. Bolezen mi gre sedaj na boljše, toda počasi, ker sem že preilet.

Moja certifikatna št. je 181, kar dokazuje, da sem že staričan SNPJ.

Lenhart Werdinek.

Veselica in drugo

Cleco, III. — Otvorila se je zgodnjepet sezona veselic naših društva in organizacij. Pot v prostoto našava, kjer smo v lepem poletnem času prirejali izlete in druge zabave, nam je zaprta in se ne vrne do drugega poletja. Med tem časom pa društva ne smejo mirovati, kajti neaktivnost pomembni stagnaciji in mrtvilo, kar je slabo znamenje za članstvo.

Na prošli seji društva je bil izvoljen br. John Fabian, da zavzema naše društvo na proslavi petindvajsetletnice društva št. 14 SNPJ, Waukegan, ki jo to društvo priredi 28. novembra. "Sosedje" so smatrali, da je takrat proslava pomemben dogodek v zgodovini društva št. 14 in SNPJ in je umestno, da se je člani okoliških društev udeleže. Ako se bo zbrala večja skupina članov od čikaških društev, se bo načelo poseben bus, da bo naša pravila na proslavo, da bo ta tem imponantnejša.

V soboto, 26. oktobra priredi društvo "Sosedje" št. 449 SNPJ svojo prvo veselico v zimski sezoni v prostorih Masarykove šole, 57 Ave. in 22 Place. Pričetek veselice bo ob 7:30 zvečer. Članice društva SNPJ iz Chicago in drugi prosimo, da se judeleže v velikem številu. Sedaj, ko nastopajo dolgi večeri, je dobro, da se snidejo rojaki na prireditvah te vrste, ker to je edina pot, da nekoliko pokramljamo med seboj in se tako bolje seznamimo. Na večer veselice si bomo lahko ogledali tudi žakenj "krompirja", katerega je društvo podaril br. J. Darovec.

Vsačko, ki je že obiskal predsedništvo društva "Sosedje", lahko potrdi, da je vselej našel dobro postrežbo in nepričanjeno zabavo. Veselični odbor je pridno na delu, da bo tudi na veselicah 26. oktobra za vse dobro preskrbljeno. Za ples bo igrala izvrstna godba. Vstopnina na veselico je zelo nizka: 25c v predprodaji, pri vratih pa 35c. Na svidenje na veselicu! — Odbor.

Vinska trgovatev društva 13 in 640

Bridgeport, O. — Grozdje je dozorelo in sedaj ga je treba obrati. Kdor ga ima veliko, se veda ne more sam izvršiti vsega dela; najeti mora ljudi, da mu pomagajo. Tako imata tudi tukajnjih društvi št. 13 in 640 SNPJ precej veliko polje, na katerem bo treba izvršiti tako delo. Ulijudno vabita vse občinstvo iz okolice, da se udeleže njihove vinske trgovatev, ki jo priredita omenjeni društvi skupno v Boydsville dvoranu dne 26. oktobra. Začetek ob 7:30 zvečer.

Obe društvi sta se dogovorili, da priredita otrokom, članom teh društev, nekaj dni pred božičem Miklavžev večer. Vsled tega je bilo treba nekaj ukreniti, da se dobi sredstva za nakup raznih daril, ki se bodo podarila na omenjeni večer v decembrovem otrokom-članom. V tovrstno je bilo sklenjeno, da se priredi vinsko trgovatev in priljubljeno.

čna vsoča te prireditve gre v tamnamen. Odrasli člani in članice bodo na Miklavžev večer z otroci vred proti vstopnine k plesu in okreplila bodo tudi zastonji. Vselej tega uljudno vabimo, da se udeleži naše skupne vinske trgovatev dne 26. oktobra v velikem številu, kajti dobiček, kakor vidite, je namenjen v dobrer namen.

Vstopnice k vinski trgovati stanejo za moške 50c, za ženske pa 25c. Godba bo domaća in tudi orkester bo, da bo vsem ustrezeno, mladini in starejšimi. Zato pa na veselo svidenje v soboto, dne 26. oktobra, v društveni dvorani v Boydsville!

Martin Kos, tajnik društva št. 13.

P. S. — Naznjam, da je sestra Mary Subic, članica društva št. 13, imela najšrečnejšo življenje (338) na jubilejni pravoslavni, ki se je vrnila dne 4. julija, in ki je dobila petdolarški cekin.

Maskeradni ples

Detroit, Mich. — Pojdite v podstresje in poglejte vse povsod, pa boste našli tisto obliko, katero ste spravili že pred leti. Stara je, zelo ponosena, niti capin je ne bi vzel, če bi mu plačali. Ampak društvo "Young Americans" št. 564 SNPJ vam daje ravno sedaj najboljšo priliko, da tisto obliko zopet napravite nase in pridite na Haloween maskeradni ples v soboto zvečer ob 7. dne 26. oktobra, na Kirby ave. v prostorih Hrvatskega doma.

To bo spektakel kakoršnega še niso bili v nobeni slovenski dvorani v Detroitu. Društvo "Young Americans" se bo potrudilo dati detroitskim Jugoslovancem imenito zabavo. Tri darila so pripravljena za takozvane capine. (Darila bodo žive vsebine—live prizes.) Pridite v obnoveni obliki z masko. Igral bo izvrstni Radio orkester. Dvorana bo posebno dekorirana. Vsi v cape, ženske in moški brez imen, dne 26. oktobra, na 1331 E. Kirby ave. v Hrvatski dom! Okrepčila so zagotovljena in zabava bo moralno prevzeti Vaše društvo, a naša želja je, da že z društveno udeležbo pri pogrebnu izkažežte zlasti sožalje svoji članice.

Izredno sejo radi pogreba je naše društvo sklical za jutri zvečer. Vaše društvo jo lahko sklice istočasno, tako da se pogovorimo radi pogreba, ki se bo vrnil pojutrišnjem . . .

Sledilo je več podrobnosti in nvodil, katerih pa Okorn ni takoj prečital. Tudi nanj je neprjetno vplivala nenadna vest o smrti. Dalj časa so molčali vsi. Revnova mati si je obrisala solzni očesi, hudo pa je bilo vsem.

Kaj se je z njimi zgodilo? Tako pa se je priskočil vrat? Zupan je zanj vse minilo, toda bo li mogel kdaj pozabit? Nikoli ne. Saj Helena ne more biti drugačna kot je bila.

Kaj se je z njimi zgodilo? Tako pa se je priskočil vrat? Zupan je zanj vse minilo, toda bo li mogel kdaj pozabit? Nikoli ne. Saj Helena ne more biti drugačna kot je bila.

Pa če bi bila dekle sedaj družnačna? Da, sedaj, ko je nad njim nesreča. Sprememba ne sme priti sedaj in tudi pogoja zanj ne more dati nikakega. In vendar bi lahko pridrževal prej kot tak konec; pismo se zdi skoraj neverjetno, pa vendar ne more biti drugače.

Starca Revnova je vest o smrti res hudo zadel. Odkar je prišlo do spora med Heleno in Franjom, se Zupanke sicer nista radu spominjala, odtujila se jima je tudi mati Helene, vendar je bila prenenadna, da bi jo mogla sprejeti brezbrinno in brez globoke-

(Dalej prihodnje sredo.)

Vabilo na VESELICO in ZABAVNI VEČER

katerega priredi

Društvo "Sosedje" št. 449 S. N. P. J.

v soboto dne 26. oktobra 1929 v dvorani Masarykove šole
na 57th Ave. in 22nd Place, Cicero, Ill.

Andrew Kobal:

Frank in Helena

Povest iz ameriško-slovenskega življenja.

Smrt sestre Zupan je nastopila po pardnevni bolezni, o kateri nista društvo še vedelo ni. Vašed tega je za nas toliko hujši udelec, kajti pokojna sestra Zupan je bila zelo delavna članica. Kateri Ti je znano, je delovala tudi za ustanovitev Vašega društva. Zato še toliko bolj želimo, da Vaše društvo sodeluje in se udeleži zadnje poti naše naklonjene pokojnice.

Frank pa se je zazdelak kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek odpor proti čustvovanju radi matere nekdanjega svojega dekleta, a v istem hipu je misil na Helenu. Skrbelo ga je. Kaj ji je? Ali je hudo bila? Sedaj je čisto sama, nikogar nima, da bi je tolazil. Tako je življenje začelo kakor da mu je zakrnilo srce. V sebi je čutil za trenutek

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPOR-
NE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovens National Benefit Society

Subscription rates: for the United States (except Chicago) to Kan-
do \$1.00 per year, \$1.50 per half year, \$1.25 per quarter year; to Chi-
cago or Cleveland \$1.50 per year, \$1.75 per half year; to Canada \$1.00 per year,
\$1.25 per half year.Subscription rates: for the United States (except Chicago) to Kan-
do \$1.00 per year, \$1.50 per half year, \$1.25 per quarter year;
to Canada \$1.00 per year, \$1.25 per half year.

Cene oglašev po dosegovem.—Rokopis je ne vredna.

Advertizing napis se ne vredni.—Materijali will not be
returned.

Krov je v tem, kar ima mrežo z živimi:

PROSVETA
2827-29 South Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Br. Mermolja prekošil rekord!

Cleveland, O. — Prosveta je že parkrat poročala o agitatorjih, ki so v sedanjem kampanji dobili več novih članov v SNPJ. In ob tej priliki čestitam vsem tem agilnim jednotinim delavcem na njihovem uspehu. Le tako naprej, bratje in sestre, da bomo ob zaključku kampanje lahko s ponosom zrli na naše delo.

Frank Perko.

Posvečeni društva 110

Chicago, Ill. — V avrili vsem onim, ki so prizadeti inki so radi svojih osebnih koristi in iz skodoželjenosti pripravljeni škoditi članu društva št. 110, br. Martina Champa, ki je pred kratkim prišel iz državnega zavoda v Fergus Fallsu, Minn. Dosedaj je bil zaposlen na farmi pri Mattu Grahku, kjer dela od zore do miraka z Grahkovim sinom. Zato pa ni nikdar bolj nepotreben od svojega dela, še manj je pa misli, da bi šel domov k svoji družini, ker ga nemara in dobro ve, da nima tam ničesar iskat, razen njegove oblike kar jo še ima tam.

Dobili pa so se ljudje, ki bi iz svojih koristi radi škodovali Champu, ga obrekajo ter trošijo o njem razne leži, čet, da bodo potresi in podnevi nadlegovati njegovo družino, pa neveren človek da je. Ti ljudje so bili takoj predznani, da so pisali zdravniku v Fergus Fallsu, da naj Martinu spet nazaj vzamejo, ker da je strašno nevaren človek. Njihovo obrekovanje pa ne odgovarja resnicu, temveč je načadna grda in podla laž. Obenem naj javnosti povem, da je SNPJ pomagala in je dobila tega nešrečnega človeka iz državnega zavoda. Steer se mu tam ni niti slabega godilo, ker je bil pridelen počten, vseeno pa je človeku hudo, če ve, da bo moral ostati v zavodu do konca svojega življenja kot jetnik. Zato pa je reči Champu danes hvaljen SNPJ, da je član te dobre organizacije, ki je vsej svojim članom v pomoč kadar so v stiski in potrebi.

Naslednjim rojakom v Collinwoodu in okoliški priporočam, da sedaj pristopijo k SNPJ, kajti bodo sedaj ne nudi izredno lepa prilika, postati član največje slovenske podporne organizacije na svetu. Ravno sedaj je prilika, da postanete član brez vseh stroškov, kajti pristopom je močna in prosta, je tudi zdravniška preiskava pri našem društvu. Poslužite se prilike sedaj, ko niste se pri meni. Z veseljem vam bom šel na roko. Skalo se priporočam tudi vsem tistim, ki bodo prišli v Collinwood s prestopnim listom.

Z bliskim pozdravom! Veselo na delo! — Louis Mermolja, tajnik, 780 London rd., Collinwood, O.

25 letnica in drugo

Milwaukee, Wis. — V tekocem letu se je sem naselilo veliko število naših rojakov iz Minnesote, Michigan, Illinoisa in Indiana. Ta pojav so povzročile slabe razmere v onotonih krajih. Veliko izmed njih se je tukaj stalno naselilo, kajti kupili so si stanovanje in nekateri so pričeli s trgovinami. Pa tudi tukaj niso delavske razmere tako ročnate kot so bile pred časom. V nekaterih tovarnah se dobi delo, v nekaterih ne, ker si "prestar". Delo je vedenoma od konca. Povsed pa je treba napeti vse mišice, če se hoče kaj zaslužiti.

Naši rojaki so včinoma zavarovani v slučaju nekreče ali bolezni pri raznih naših družtvih. Tisti pa, ki se niste, se vam baš sedaj nudi izredno lepa prilika, da pristopite k Slovenski narodni podporni jednoti, k društvu št. 16. Še dva meseca je časa. Vstopnina je popolnoma prosta, povrh tega pa dobiti še spominsko knjigo "Ameriški Slovenci." Društvo "Sloga" št. 16, eno najmočnejših in največjih v Milwaukee, šteje 650 članov v odraslem in čez 200 v mladinskem oddelku. Društvo obdržuje redne mesečne seje vsak prvi tork v mesecu ob 8. zvezčer v S. S. Turn dvorani. Ne potabite, da vsak, ki dobi vsaj enega novega člana, je deležen lepe nagrade. Čim več jih dobi, tem več nagrado prejme. Zapomnite si, da je jubilejna kampanja odprtta samo še dva meseca. Isto velja za mladinski oddel, razlik je le v tem, da dva člena stejetja za enega odraslega.

Frank Klin, tajnik društva št. 110.

Domova seja

Detroit, Mich. — Seja delničarjev Slovenskega narodnega doma se vrati dne 27. oktobra na 116 Six mile road, pricetek ob 9. dop. Rečišči imamo važne zadeve, vselej cesar prosim vse delničarje, da se zagotovo udeležite. Delujmo skupno, kajti dom bo le nam v korist in v korist naših mladih. Apeliram na člane društva 121, da delajo složno za naš predek naselbine. V tem kraju smo zelo potreben skupnega doma, v katerem se bomo shajali ob raznih prilikah.

V zimskem času se nam tukaj slabo obeta. Tovarne so že odstavile veliko delavcev in jih bodo hajte še več. Ce se bodo razmere kaj izboljšale, bom takoj poročal.

Joseph Mihelich.

POJASNILO

V seznamu društev, ki so prepozno poslala asessment za mesec september, je bilo tudi društvo 675, toda kakor se je sedaj dognalo, je bil asessment pravčasno poslan ali pismo je bilo izgubljeno. Toliko v pojasnilo.

Fred A. Vider, gl. tajnik.

LJUDSKI GLAS

Premiera drame "Mrak"

Kdor koli se zanima za dobrino včasih, bo v nedeljo 27. oktobra z veseljem poštite k premieri drame "Mrak" v CSPS dvorano na 18. cesto in May ave. Zanimanje za otvoritveno uprizoritev v letosnjem sezoni klubu št. 1 JSZ je naravnost razveseljivo in pričakuje se razprodano dvorano predno se zagrinjalno vprejne k pravemu deljanju. Občinstvo, ki posega klubove priredbe, bo z igro "Mrak" dobito toliko užitka, kot ga je imelo malokdaj prej.

Cloveku je treba poleg telesne hrane od časa do časa tudi duševne hrane, duševnega razvedrila. O tem smo gotovi vse. In ravno v drami "Mrak" botste dejstvo, ki ne ga ne more ovroti z nobenimi natočevanji. Upravni odbor hoče biti pravičen napram vsem, ne bo pa se ravnal po kaprica kogarkoli. Upravni odbor se toliko že smatra kompetentnim pri reševanju jednotnih zadev, da se mu ne vidi potrebno iskati nasvetov pri br. Bergerju, darsiravno ne mislimo, da smo neznotitivi. Ako so tisti bratje, ki prihajajo tako radi s kritikami proti upravnemu odboru, res pa bojito sloga in za nepristransko reševanje vseh zadev, naj poskušajo izvajati to pravilo napravo pri sebi.

Ne dajte se begati!

Dan neradi, smo vselej izvajanja br. Paul Bergerja primorani odgovoriti sledete:

Gl. upravni odbor ni imel in nima danes nicesar proti združenju dveh ali več društiev naše organizacije, če ni ugovorov od strani članov priznanih društev. Gl. upravni odbor ni izrekel še nikake obsoede kakor trdi br. Berger, pač pa je smatral — ker so bili predloženi ugovori — da ima le celokupni gl. odbor pravico izreči odlok, na podlagi preiskave če bo uvedena, ter da se celo zadeva le preloži. Prizorite inačična društva št. 39 pravi, da je bilo prvo in legalno glasovanje o združitvi ZAVRENO ZA ŠESTI glasov večine, to je 74 glasov na 80 proti združitvi. Opazite br. Bergerja, da je gl. upravni odbor pristranski in kratkovidni, so brez vsake podlage in prepustimo jih članstvu v razrodbo. Gl. upravni odbor smatra člane občinstva za nič manj dobre kakor člane drugih društev SNPJ. To je dejstvo, ki ne ga ne more ovroti z nobenimi natočevanji. Upravni odbor hoče biti pravičen napram vsem, ne bo pa se ravnal po kaprica kogarkoli. Upravni odbor se toliko že smatra kompetentnim pri reševanju jednotnih zadev, da se mu ne vidi potrebno iskati nasvetov pri br. Bergerju, darsiravno ne mislimo, da smo neznotitivi. Ako so tisti bratje, ki prihajajo tako radi s kritikami proti upravnemu odboru, res pa bojito sloga in za nepristransko reševanje vseh zadev, naj poskušajo izvajati to pravilo napravo pri sebi.

Za gl. upravni odbor,

FRED A. VIDER, gl. tajnik.

Resnica o konvenčnem zapisniku

Kdo je krv, da zaupica Zaveršniku ni v zapisniku?

Pred kratkim se je pojavila v Prosveti kritika radi konvenčnega zapisnika, in to že po smrti brata Jošeta Zaveršnika, ter se zatrjuje, da sta bila Zajčev govor o posloviti in Zaveršniku krečena zaupnica nomenata izpuščena iz zapisnika, ki je bil tiskan v knjigi Brat John Turk v svojem dopisu pravi, da si gotovi. Ljudje upajo preurejati originalen zapisnik konvenčije po svojem okusu, in v tem metati sprejete predloge, ter zaključiti s trditvijo, da je to bilo nizkotonevtraliranje s strankarsko mranno prečetki ljudi. Ne kaže silnega pisača tudi brat Snay, kriči pa zvrada na zapisnikarja Kobala in predsednika Cankarja, ki sta baje skupaj uveljila zapisnik.

Vstopnice k igri so 75c. Dobitej jih pri članih kluba, v uradu Proletarca in pri tajniku Berniku, 2758 So. Ridgeway ave. Predstava prične ob 8. popoldne v nedeljo, dne 27. oktobra, v dvorani CSPS (18th st. & May ave.). Pridite pravčasno, da ne zamudite niti del prvega dejavnja. — Pub. odsek.

Banovčev koncert v Girardu

Girard, O. — Kot je bilo že poročano, priredi Banovčev, tenorist ljubljanske opere, koncert dne 2. nov. t. i. v Slovenskem domu pod sponzorituk. soc. kluba JSZ in mladinskoga društva SSPZ. Program se prične točno ob 8. zvezčer. Ujedno ste vabljeni v ljubitelji lepe pesmi, da se zgotovo udeležite tega koncerta v Girardu, okolice in bližnjih naseljin. Pokažimo, da znamo ceniti našo pesem in naše umetnike. Sposobnosti g. Banovčeva ne bomo opisoval, ker so bile že opisane. Kjer je nastopil, je bil povabilo laskavo pohvaljen. Pridite in se prepričajte sami. Program bo zelo lep in bogat, tako da je bilo ne nikomur.

Zavedajoč se, da delavski položaj na najboljši, je vstopnina na koncert zelo nizka, samo 65c v predprodaji in 75c pri vratih za odrasle in 25c za otroke. — Program

Banovčev koncert v Girardu

Girard, O. — Kot je bilo že poročano, priredi Banovčev, tenorist ljubljanske opere, koncert dne 2. nov. t. i. v Slovenskem domu pod sponzorituk. soc. kluba JSZ in mladinskoga društva SSPZ. Program se prične točno ob 8. zvezčer. Ujedno ste vabljeni v ljubitelji lepe pesmi, da se zgotovo udeležite tega koncerta v Girardu, okolice in bližnjih naseljin. Pokažimo, da znamo ceniti našo pesem in naše umetnike. Sposobnosti g. Banovčeva ne bomo opisoval, ker so bile že opisane. Kjer je nastopil, je bil povabilo laskavo pohvaljen. Pridite in se prepričajte sami. Program bo zelo lep in bogat, tako da je bilo ne nikomur.

Zavedajoč se, da delavski položaj na najboljši, je vstopnina na koncert zelo nizka, samo 65c v predprodaji in 75c pri vratih za odrasle in 25c za otroke.

— Program

Banovčev koncert v Girardu

Banovčev, kje je moj mil dom. — Adamič, Noč je lep včer. — Pavčič, En starček je števil. — A. Kosina Dr. Metuljšek. — Puccini: Arija iz opere Tosca. — Verdi: Arija iz opere Rigoletto. — Odmor: drugi del: Slov. narodne pesni. Banovčev, Je prav lastno po letu. — Kuba, Noček bom vzel. — Banovčev, Sem fantič in zelenega Stajera. — Pavčič, Ko so fantje proti vasi, ali. — Pavčič, Pa moje senke giz. — Banovčev, Pod okno pri vratih. — Pavčič, Nikdar na svetu lepega ni. — Pavčič, Potrkan pes. — Pavčič, Lahko noč. — Po programu prostava bava v pes in polnoči.

John Kosin.

LISTNICA UREDNIŠTVA

A. J. Downers Grove, Ill.: Vašega dopisa ne moremo pričuti, ker glasilo ni instanca za obtožbe. Ako imate dokaze, da člani gospodarskega odseka ne izvršujejo svojih dolžnosti, jih obtožite po pravilih.

J. Z., New York. — Bojite je, da ne gre v javnost, ker je preveč osebno.

M. F. R.: San Francisco: Hvala za časopisne izrezke.

Vaino se

Zastopnikom čikaških društev SNPJ: Zadnja seja vseh zastopnikov čikaških in okoliških društev SNPJ se bo vrnila v nedeljo, dne 3. novembra ob 9. dopoldne v dvorani SNPJ. Bodite lázniči vseh zastopnikov zagotovljeno! Odseki bodo podali končna finančna poročila tikajoča se privedb, ki so se vrstile v zvezzi z konvenčijo SNPJ meseca maja t. l. — M. J. Turk, tajnik.

Dobro in slab

"The Christian Register" se je spravil na cigareto in grmi v članku proti temu "velikemu zlu." Članek se postavlja na stališče, da je tobak dober ali slab. Prvo ali drugo. Ako je tobak dober, ga moramo očuvati; če je slab, ga moramo uničiti. Nato navaja članek dolgo vrsto "dokazov", da je tobak slab in zaradi tega ga je treba odpraviti.

Starinska logika, katere se poslužuje članek, je res od muka. In s to logiko rešujejo probleme cigaret, tobaka sploh in drugih vprašanj. Dobro ali slab, eno ali drugo! Kajenoje cigaret — in raba tobaka sploh — je oboje: dobro in slab. Pri gotovih ljudih in pod govorimi okoliščinami je kajenje škodljivo, pri večini ljudi je pa brez kakih zdravskih posledic. Mnogi prominentni zdravnik pravijo, da cigareta blizu nervoznost in celo pomaga pri prebavljanju. Glavno je, da človek, pa naj bo moški ali ženska, kadi zmerno in v pravem momentu. Ne sme se zlorabititi.

Stariška logika, katere se poslužuje članek, je res od muka. In s to logiko rešujejo probleme cigaret, tobaka sploh in drugih vprašanj. Dobro ali slab, eno ali drugo! Kajenoje cigaret — in raba tobaka sploh — je oboje: dobro in slab. Pri gotovih ljudih in pod govorimi okoliščinami je kajenje škodljivo, pri večini ljudi je pa brez kakih zdravskih posledic. Mnogi prominentni zdravnik pravijo, da cigareta blizu nervoznost in celo pomaga pri prebavljanju. Glavno je, da človek, pa naj bo moški ali ženska, kadi zmerno in v pravem momentu. Ne sme se zlorabititi.

S tobakom je isto kakor z vodojno pičajo. Kavko, kajem, splošno ljubezni in mnogimi drugimi stvarmi. Alkohol je tudi oboje: dober in slab. Odvimo je da ljudi, ki ga uživajo, da so posledice dobre ali slabe. Ako se uživa smerino in pametno, ne bo slabih posledic; prekomerno ustivanje uniči človeka. Splošna ljubezen je lahko največja dobra za posameznike, lahko pa človeku privide v bolezni in smrt. Vse je odvisno od tega, da se pametno ali gloriabilno uživa ali splošno.

Ako ljudje hočejo sami sebi dobro, naj obrnejo hrbet puritancem in hinavcem. Svojdomiselnina, znanstvena izobraževanja je najboljši kaišipot z poznavanjem in umevanjem dobrega in slabega.

Kaj počenja Miklavž?

Pred nekaj leti je ameriško-slovenski intelligent dejal na konv

The Society shall insure to its members personal freedom of religious, philosophical, ethical and political creeds.

Declaration of Principles, SNPJ By-laws.

PROSVETA

ENGLISH EDITION

FOR MEMBERS OF SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY AND AMERICAN SLOVENES

PAGE SIX

Those who would give up essential liberty to purchase a little temporary safety deserve neither liberty nor safety.

Ben Franklin, Motto to Historical Review

WEDNESDAY, OCTOBER 23

Editorial Notes

MEMBERS who wish to contribute to "Voice of the Members," according to the by-laws of the Society, should confine themselves to 600 words only. This should not be overlooked as no exceptions can be made to this provision. Do not forget to give full name and lodge affiliation. It is to be further understood that no manuscripts can be returned. Address your letters for publication to Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill. However, manuscripts accompanied by stamped and addressed envelopes will be returned. Letters intended for publication should always be addressed to the Prosveta and not to individuals.

THE three prize-winning drawings entered in the Prosveta Cartoon Contest will soon be published along with the names of the winners. Over ten drawings were sent in and most of them worthy of consideration. We were indeed pleasantly surprised when we received such technically accomplished works as were several of the drawings. We knew that there are some of our students devoting part of their time to commercial art, but did not expect anything that would approach the high quality of the profession. The readers, however, will soon have a chance to judge these productions for themselves.

OUR Jubilee Campaign is rapidly nearing its termination, with but two more months left before us to do our share of the constructive work, so that at the close, December 31, we may satisfactorily look back and say that "The End Crowns the Work." If you haven't you can still earn your Jubilee ring now offered by the organization for one or more new members. You all still have a chance to secure new members and wear an SNPJ emblem. Make it a point that you will propose at the next meeting of your local lodge at least one new candidate. And at the end of the present membership drive you can proudly say, "I, too, have done my share." Do it now. You have friends and acquaintances whom you can talk into your lodge. You may be sure that they will be grateful to you when they realize the real and noble work our Society is doing.

ON TO ST. LOUIS, MO.

Round trip \$5.00

AT LAST Friday's meeting of the Pioneer Lodge it was decided to participate in the first anniversary dance of the "Spirit of St. Louis" Lodge, at St. Louis, Mo. Right then and there 20 signed up to make the trip by bus. Inasmuch as better arrangements have been secured, however, as plans are changed we should be able to get at least 40 to go.

Here's the dope.

The Chicago and Alton Ry. has a first class excursion to St. Louis on Saturday evening, November 2, which leaves Chicago at 11:30 p. m., arriving in St. Louis at 6:05 a. m. The returning train leaves Sunday night at 11:45 p. m. for \$5.00 the round trip.

The train will have a special Pioneer coach. The train will be better in every respect, more comfortable, roomier and faster than the Cleveland excursion. It takes only 7 hours and 20 minutes to make the 250 miles. Members and friends wishing to go must sign up by calling one of the following:

Frank Zavertnik, Lawndale 8161.

Alice Artach, Rockwell 4904.

Donald J. Lotrich, Rockwell 8426.

Remember, the round trip is only \$5.00 and we are assured of a lot of room and comfort. Train leaves from the Union Station.

D.J.L.

HEARTS OF AMERICA

KANSAS CITY, KANS.—There isn't a better season to start a new lodge than the fall season, because there's more time to get out and secure new members for our organization. In fact, every member of our Society should get out and work amongst his fellow men for this noble purpose. It is up to the Slovene youth to get out and give just a little more attention of securing and increasing the membership of our English-speaking lodges. If we all spend just a little more time in doing this, a fine progress would be experienced. If we're to mark progress in any line which we should happen to undertake, we must get out and work or, as everyone knows, standing at one place never brings results. But we know that by working hard something will be accomplished.

Members of Lodge "Hearts of America," it's up to you to perform these duties. By this, let us show what we can do in a short time. At our last meeting, we've made plans for our dance to take place Nov. 9 at Croatian-Slovene National Home, 8th and Elizabeth St., KCK. The committee is working hard to make this dance a real success. Here's hoping that we see "Sunflowers" members present. "Sunflowers," this is your chance to visit us on our opening dance.

All members who haven't received tickets, call the President. Don't forget those new members for our next meeting.

Fraternally,
Stanley Balch, President.

NEW BRANCH IN MEMORY OF LATE PIONEER

As this issue went to press the following telegram was received from Canonsburg, Pa., sent by Bro. A. H. Riska, dated Oct. 22:

"Prosveta, 2657 So. Lawndale ave."

"New English-speaking branch of SNPJ organized at Library, Pennsylvania, October 21. Name of new branch "Joseph Zavertnik," in memory of late Joseph Zavertnik, pioneer and co-founder of SNPJ. Twenty members."

A. H. Riska."

Ramsay MacDonald has made a deep and favorable impression on the American people; he has shown us that he is honest, able and sincere. It is men like MacDonald who will bring disarmament to the world and not military officials and cunning diplomats.

Farmer organizations are distressed because in framing the tariff bill every time they get a rate they want on some item the big capitalists organizations jack up another item on manufactures that farmers must buy. Well, Mr. Farmer, election returns are coming in.

FLASHES By Incognito

Hail, hail, there goes the Comrade President again. Just the same, we hope you can become the lodge which will be largest, oh we should say, second largest, of the English-speaking group. We Pioneers must be on top no matter how big Cleveland may be. You'll have to tussle like everything to wrest our title from us. We've held it four years now. It is solidly entrenched in Chicago. Besides we are parading right on, and so far 1929 has

Nothing can stop us Pioneers. The Gypsyland Dance impressions were so good that three young men came to our last meeting and wanted to join. One said, "I attended your dance and although I don't dance I had such a wonderful time that I now want to join." Although eight visitors were present at last Friday's Pioneer meeting and each one promised to join. A record attendance was on hand: 106 members having signed the roster book.

A lot of business was transacted and our stock jumped for a 19 point gain. Including four new adult members, four juveniles becoming adults and fifteen transfer cards, for a 200 high. With the 16 nominations made we should surpass the 400 mark at the Fourth Anniversary—November meeting. Right ahead brothers and sisters, just raise our stock upward you'll get your dividends later.

The Pioneers will send a representative to the 25th Anniversary celebrations of Lodges 14 and 118 of Waukegan. If possible they may also attend the first anniversary dance of The Spirit of St. Louis at St. Louis, Mo. However particulars on that are printed in another column.

Definite plans have been made for the formation of a girls basketball teams and many other important discussions took place.

The Dance Committee's report was most favorably received.

Every Pioneer member will have an opportunity to attend the Fourth Anniversary and campaign dance Wednesday evening, November 13, 1929 at the SNPJ auditorium. Admission and refreshments will be free. Johnnie Kochewar's orchestra will furnish the dance music. Members are asked to bring their friends with them.

From John Kutch, president of the Canonsburg Pioneers we learn that an attempt will be made to organize an English local at Library, Pa. on Oct. 21st. We hope Johnnie and his crew will awaken the young Slovenes in Library.

Frank Leksha writes to tell us of the new English local at Kansas City, and the possibilities of another within 30 miles of the Sunflowers. Then he goes on to tell of the wonderful work of the Sunflowers. Thirteen new and about a dozen transfers were accepted at their last meeting. We need you and your Sunflowers just as you need the Pioneers and others. We must therefore continue.

On November 9 the "New Baby" (Wolverines) of Detroit, Mich. are staging their first annual dance. Too bad you are so far away otherwise we Pioneers would be there too. On that same Saturday our own Calumet Sentinels are dancing in South Chicago and a crowd of Pioneers will exchange greetings with them. The hall is at 86th and Commercial.

The United Mine Workers of Illinois have the best organization of all the coal diggers in the country. Because of this they have the best wages. To John Lewis, International president of the U. M. W. of A., the tactics of the Illinois leaders are not agreeable. So he charges them with fraud and insubordination. He automatically deposed them of their positions and instituted his set of officers, who might do as he dictates. However the Illinois leaders have secured a temporary injunction restraining Lewis and his men to interfere until a hearing is held before the judge, at which time the injunction shall either be made permanent or Lewis' men seated.

The moral of the entire situation is that he is honest, able and sincere. It is men like MacDonald who will bring disarmament to the world and not military officials and cunning diplomats.

Farmer organizations are distressed because in

Lodge News Notes

"VINEYARD DANCE"

Bridgeport, O.—The Bridgeport Cardinals' No. 660 and Edmont' No. 12 will hold, on Oct. 26, at the Boydsville Hall, starting at 7:30 p. m., a real Old-Fashioned Vineyard Dance (Vinski trigrat). We invite all surrounding lodges to attend and spend an evening of real enjoyment, as there will be plenty of fun for both young and old.

The committee in charge are hard at work and all members are asked to help them make it a success by telling your friends and bring some with you to the dance. Once you bring them here they will always want to come back. So don't forget for a real good time, come to Bridgeport Oct. 26, located on the banks of the beautiful Ohio river, where the people may be down, but are never out for the dear old SNPJ.

Martin Koss Jr.
President Lodge 640.

ATTENTION, OREGON CITY!

Oregon City, Oreg.—Stop! Look! Listen! Lend your ears to this! It's good, so hot; it's his'en.—There is to be another of the famous "Western Sparklers" Dance, in the form of a Hallowe'en Masquerade. So, dig up your old suits, and dresses so fair, that we may have a wide variety of Hallowe'en Spooks and Spookess.

It's at the same place, the Twilight Hall, on Sunday, November 3. Everybody come and forget your troubles, mix with the crowd, and laugh and grow fat! Hope to see everybody there, at the "Masks Off" command. The Mt. Hood Local are also very cordially invited, as is, of course, our senior Lodge 46, and everyone.

Be sure to keep your date book open for this celebration. A word to the wise is sufficient. Let's all go and make "Whoopées!"

Stefina Martinjak, Sec'y.

LODGE "FRIENDLY CITY"

Johnstown, Pa.—Come on, folks! Let's wake up and write something for the Prosveta. Let the rest of the SNPJ's know what is going on here in Johnstown. It seems as though the everybody is waiting for the other fellow to write.

Our last dance was well attended and everybody had a good time. Well attended was also our meeting on Oct. 19, when quite a few new members were being initiated. Keep it up, members. Bring new members to every meeting.

Our next affair is the Halloween dance, to be held Oct. 26. Attend it in full number. Don't forget to come to our next meeting and bring with you some pep and spirit. The meeting place is the Lorain Boro at Workmen's Home. Joseph Cukar, President, Lodge Friendly City,

LODGE 550

Brooklyn, N. Y.—"New York American" Lodge No. 550 will hold its first social gathering on Saturday, October 26, at 8 p. m. at Slovan Hall on the corner of Menahan street and St. Nicholas avenue, Brooklyn, New York.

No admission will be charged. The floor committee guarantees us a good time.

This is our initial step toward a social affair. If it succeeds, you know the saying, "Bigger and better, etc., etc."

I hope to see a large number of old and NEW faces.

Anna Kramarsich Jr., Sec'y.

ZIPPERS' HALLOWEEN DANCE

Akron, O.—"Z" is for Zippers, and "Z" is also for ZEST. We have pleased many and we can please the rest. Come to our dance and you'll say it's the best.

It's a Halloween dance, to be held on Saturday, October 26, at the German-Hungarian hall, 834 Grant ave.—Come once and give us a try, as I know you'll like the Zippers' doings by and by. Our aim is to please all, large or small. And the hall we have I'm sure will hold all. Come all and give us a chance.

Mike Balch.

LODGE NO. 684

Johnstown, Pa.—A Hallowe'en dance will be held at the St. Louis Hall, Conemaugh, Pa., on October 26, at 8 o'clock, by Friendly City Lodge No. 684 SNPJ. Three prizes will be awarded. Music will be furnished by Korets and Kerber, who can sure show you a good time. The kitchen will be loaded with good things to eat, so don't fear, if you come without a supper. The public is invited to attend. Popular prices.

M. E. Vidick, Committee.

COMRADES By the President

Cleveland, Ohio.—All roads lead to Rome back in ancient days but Saturday, Oct. 26, all roads will lead to Slovens Hall on St. Clair Ave., where the "Comrades" will, for the fourth year, present to the vast assemblage a dance spectacle out of the ordinary. The hall will be done justice in regard to decorations, the outstanding feature of many of our doings. The boys as usual admit their inferiority when it comes to this art and Six, Mary Kramarsich and her corps of assistants will have charge. The Sovereign orchestra, the lads that played at the banquet of the English speaking lodges will be the means of fever stimulation.

We will need help that night and any member asked should be more than willing to co-operate and do his or her share. Saturday will be the night, so come one, come all for the best time of your lives.

Vincent Podlogar, President.

"SPIRIT OF ST. LOUIS"

St. Louis, Mo.—We were bowling Thursday night, Oct. 10, at the Emmons alleys and some dandy scores were rolled, with Joe D. showing the way.

Here are some of the things "We" never see at our lodge meetings, and some of the members' own doings: Chas K., without his favorite injury, Speedy without his Chevy, Bill S., when he isn't trying to tear up the street with his Ford (it's new), Mary K. without her smile, Mary S. coming to the meetings on time, Bernice P., when she isn't dancing or playing the piano, Catherine R. as an ice skater, Joe S. or Jay Sam without his cigar or pipe, Joe D. when he isn't talking about soccer, Ann P. when she hasn't a letter of some kind, and, last but not least, I'll have you know I'm no writer, either.

"Spud."

ANNIVERSARY DANCE

Pittsburgh, Pa.—The "Morning Stars" of Pittsburgh are going to hold a dance on November 27, the evening before Thanksgiving. Music will be furnished by one of Pittsburgh's hottest jazz orchestras. Any one coming to this dance may win a prize of ten dollars.

Tickets for this dance may be secured from any member of the Lodge, or can be gotten at the door of the Slovenian Auditorium on the evening of the dance, at 57th and Butler st.

It would be a real treat to see some of the neighboring members at this dance. Don't forget the dance, November the 27. Bring all your friends with you.

Caroline Mihlavic, Secretary.

"COLUMBINES"

Pueblo, Colo.—Don't forget to attend the big Masquerade dance Oct. 31 at Roitz's Hall. Loads of fun for everybody. Prizes given for the best and ugliest masks. So everybody be there and have a good time.

The members seem to have more pop at our meetings and bigger crowds. Let's try and make it 100% attendance. Jake P., come and bring your music box. What's the matter with Al. B.? Why don't you come to the meetings any more?

Come on, everybody. Let's all keep writing. See you at the dance.

"A Columbine Petal."

"COLORADO ROCKIES"

Denver, Colo.—We made a great success at our first "Vinaka Trgat." I'm sure everyone had a good time, and we all want to thank those faithful workers.

Everybody in the "Colorado Rockies," wake up and let's make the next meeting the peppiest and 100% in attendance. I'm sure, if we all will be good sports and do our share, we will succeed. Plan something good and funny that we can all do and enjoy. The next meeting will be on Nov. 7 at 7:30 o'clock. Be sure and be there. Let's all go for the 100% attendance.

"Loosesome."

SUNFLOWER HALLOWEEN DANCE

Arma, Kans.—Only a few more days off till the Sunflower seeds will have their Annual Halloween dance, given at the old Eagles Hall, at Frontenac, Kans. The hall will be nicely decorated in orange and black. We expect to make this a real affair, so everyone can make whoopee. Music will be furnished by the Harmony Harvesters orchestra.

Everyone is invited. Don't forget the date, Sat., Oct. 26. Be there and you'll have a good time.

Dance Committee.

"MRAK" IN CHICAGO

Chicago.—On Sunday, Oct. 27, at the CPS hall, 18th and May, at 8 p. m., the Dramatic section of the Soc. Club No. 1, JSF, presents an interesting play, called "Mrač" (Dusk), in three acts. It's a drama of post-war life in Jugoslavia, a family tragedy that was born out of misery and long suffering at the end of the world war.

Come and see it. Admission tickets only 75c (general admission). Dance follows the production "Mrač". A good orchestra will be on hand, one that plays all the latest pieces. See you at the play and after at the dance.

Members' Voice

Young Americans

Collinwood, Ohio.—"I.Melots" by Rigel Jr., which appeared in last week's issue, surely, in my estimation, is the best, most interesting and national article that ever appeared in our organ. It's too bad that some English-speaking lodge cannot feature a man of Rigel's type. What a pity he would be to "Lindy," if he was closer.

A communist's aim, as Bro. Rigel states, might be firearms, but that won't stop Lindy's progress, at least in what I know. Never, and I never will, communists ever get to our English-speaking movement. The first indication of this type will be our only aim "Out with radicals this type."

People may write and think, but the Strugglers, know he (Lokar) is in the right; his work showed it. Just a year ago bitter enemies were against Lindy in regards to former secy. Majority said he was wrong to prosecute, yet lone handed fought and today we know he was right. It's the cowards that are dictating their intentions on a peaceful and democratic fraternal organization, but they might as well turn their backs on us for we hold no sympathy for such a type.

The SNPJ does not need their thesis. Lindy probably would have let it ride, but SNPJ members said, "Lindy was fired upon."

Why don't Strugglers take a hand in giving Lindy help? No battles are won lonehanded.

Now we need the cleanup. Strugglers, are you going to give him a hand, or are you going to let him singe-hand?

It takes more than one to play the game especially when it's on the

Lindy, before he left for the convention, was given orders, short but with a meaning, of work and honest, and for our SNPJ members' interests. He was chosen as a Supreme Officer. It must have been honest.

Now, Strugglers, get heed of Bro. Engel's "Lifelets" and let's get together, co-operate. Leave politics alone. Back Lindy. He possesses tact, and is not afraid to reveal himself, if only a helping hand is given him. Of course, we all say, "Let Lindy do it." But it's time that a Lodge with reputation like Strugglers have more than one Lindy. Let's get together. Fraternally,

Mary Jerina, member Lodge 614.

VIA AIR MAIL

Collinwood.—Ramona: Where are we going Thursday eve., Oct. 31?—Cram: Why, to Strugglers' Mask Dance.—Sawdust: Are you going to ask?—Peanuts: You don't have to, if you wish to get a prize, come with your face daubed.—Halpin: I'm going to make myself look like a quart bottle.—An-lebar: Even the Bachemers are coming.—Fifolt: So are the Comrades.—Sis. Matko: So are the Leasons.—Bro. Germek: And the Loyalties.—Bro. Trebec: Don't forget the jolly Progressives with "Windy" leading the way.—Lindy: Where will all the Strugglers find room?—Chipmonk: What's this all about?—Sis. Podapdec: A Mask Dance, Thurs. eve., Oct. 31, at Slov. Home, Waterloo rd.—Kanary: Who is going to keep me stepping?—Sis. Wolf: By the Kent's Collegians direct from the air.—Sis. Rokovic: Who are they?—Chuk: The Jazz artists from T.A.M.—Lodi Mandel (via wire): All coming and so is my monkey.—Pipers: We will be there, too.—Sister: Well, we will see each other in different styles.

With "Oneeyed Conelly" leading his brigade, what a gala time we will have! Kajtebriga.

WOLVERINE NEWS

Detroit, Mich.—The Wolverines are going to have a Big Dance on Nov. 1 at the Slovene Home at South and Millbury ave. Brother and Sister Wolverines, let's broadcast this dance, so all your friends know about it and make this one a whale of an affair, as it all goes to the benefit sports for the Wolverines. Help it over big. If you are called on for any kind of help, be right there!

The Wolverines have taken to dancing and have about 20 members to take pleasure in knocking over "mazes." Our Sister Lodge "The Young Americans," are having a Halloween Masquerade Hard Time Dance at the Legion Hall, 1331 E. Kirby ave., Russel st., on Oct. 26. Let's all there and show the right spirit helping one another, and get a little better acquainted with each other. I would like to see some of the Wolverines put an article in the Program once in a while.—Don't forget Big Dance on Nov. 9.

Daniel S. Obad.

DETROIT

NEWS

A Village Cyrano

By Anton Novak.

Ligisha stood in front of the house, staring at the almost denuded orchard where the ground was strewn with withered brown leaves. Around the corner Yaka sat upon a chopping-block, his head in his hands, bent, motionless. His thoughts were slow, his heart without a desire, his whole soul permeated with the weariness of autumn. These late fall days lay heavily upon him. Now and then he shuddered with consternation at himself, and on such occasions he wanted to run away; run, run, and never to stop.

Try as he would he could not smother the memories that persisted constantly to assail his consciousness. It seemed that he would never forget that day in the summer when there had sped from the village ten carriages, followed by perhaps as many hay wagons, all full of Gustek and Neshka's wedding guests and accordionsplayers. Gustek was very handsome in his new wedding suit and Neshka was beautiful. He had declined their invitation to the wedding feast, to his subsequent chagrin. And he went na na was no longer, leaving Korenec Franc to boss the boys; it was Franc who had on the occasion of Gustek's leave-taking from the gang under the linden delivered the speech in the name of all the fellows. Yaka had fled to the woods that day, and then the village began to suspect his secret. Tongues began to wag, and Matyia began to play with the thought that Yaka might perhaps take his second daughter, who was still unspoused.

Since that day months had passed, but so far as Yaka was concerned they might have been minutes or centuries; he still lived in that day in the summer. Ligisha came around the corner and approached Yaka.

"You might let the cattie in the pasture," he said slowly. "It'd do them good to move around a bit."

Yaka mumbled something, with a vague gesture of his hand, rose, and walked into the house. The old man followed him with his eyes thoughtfully, shook his head, and went to the wine-house.

In the house Meta sat by her spinning-wheel, dosing; and as Yaka entered, slamming the door, she started, turned quickly the wheel, and looked up at Yaka with her dull, drowsy eyes.

"Loafing," she said, more as a statement of fact than a reproach.

Yaka, oblivious of her, shut himself in the little side room, and sat down at the table, which was covered with old books—family almanacs, paper-covered volumes of stories and travel accounts, song books, prayer books, and the like. From among them Yaka picked up a large note-book into which he had been writing down songs he had heard here and there from time to time, and his own compositions. He turned its leaves, pausing occasionally to read a few lines, no more. Somehow, these things seemed dull to him, uninteresting; they contained hope and desire, wild yearning and beautiful visions. All that was now foreign to him; he had neither hope nor desire; his soul was in a stupor.

He came upon this:

I'd roll up my bundle
And pick up my stick—

He knew the rest; it was about leaving the village and going into the wide world. But whither? he now asked himself. Now even the village was too large for him; his home, this little room, were immensities that frightened him.

He flung the book away and buried his face in his hands, letting his soul sink into the darkness of his wretched plight. Was he going mad? Perhaps; what if! He thought of suicide. He would hang himself in the hayloft or open his veins with a razor, letting his blood run out, so that that monstrous being that was contriving all these tortures for him would drink it up and be done with him. He bit his lip, clawed the books and the table-top. He wanted to rise and go—but where? to whom? what for? And he remained sitting at the table, now gritting his teeth with mad fury, then shaking with cold terror. Suddenly he looked around as if expecting to face the enemy who was tormenting him, but there was no one; the room was getting dark, dusk pouring in through the unclean window panes.

He rose and began to pace the room, without a thought in his mind, without grief or bitterness, but there was in him a great, terrifying emptiness, worse than any pain.

But gradually this sensation of emptiness left him, too, and before he realized it he was sitting at the table again, weeping without restraint. Then he felt a gentle touch

(To be continued.)

SPREMEMBE

(Nadaljevanja s 5. strani)

Stev.

641 Novopristopili: George Roberts, c. 77148; Anna Motchan, c. 77149; Jane Stefanie, c. 77141; Crtan: J. Memer, c. 68761; R. Hillman, c. 76879.

642 Crtan: Mike Mikusarich, c. 71253.

643 Novopristopili: Mile Juricich, c. 77149; Crtan: J. Gjmatovich, c. 71255; S. Gregor, c. 71251.

644 Novopristopili: Vina White, c. 77112; John Wute, c. 76904; Crtan: G. Salou, c. 68442; J. Matloch, c. 70084; M. Bastalet, c. 67568; N. Polomata, c. 75585; T. Gasparac, c. 68280; J. Polomata, c. 68442; G. White, c. 76569; A. Gusada, c. 70079; F. Gutbrod, c. 76560; B. Kasmariuk, c. 70071; O. Kliche, c. 70072; M. Kusch, c. 65002; Crtan: J. Horvat, c. 76583; M. Kovacevich, c. 71281; Crtan: S. Gregor, c. 71282; B. Tkalcich, c. 72824.

645 Novopristopili: Matija Domitrovic, c. 77144; Joseph Wugrinick, c. 72148; Crtan: Frank Laurich, c. 78105.

646 Crtan: M. Hirsch, c. 76549.

647 Novopristopili: Dzafar Dzadarevic, c. 76991; Chas. C. Luckey, c. 76990; Crtan: J. Horvat, c. 76583; M. Kovacevich, c. 71281; Crtan: S. Gregor, c. 71282; B. Tkalcich, c. 72824.

648 Novopristopili: Angelis Mezetz, c. 76888; Crtan: F. Cvetko, c. 76886; Hally Kuas, c. 68457; A. Pirman, c. 68511.

649 Crtan: Peter Brajan, c. 68086; Josip Kamin, c. 68207.

650 Novopristopili: Mary Majestic, c. 76887; Emma Majestic, c. 76888; Crtan: O. Krmasar, c. 68602; V. Krmasar, c. 72349; V. Stular, c. 68603; F. Stular, c. 68180; Crtan: J. Sloce, c. 68604; F. Weitrynski, c. 68605.

651 Novopristopili: John Radovinac, c. 77117; Mike Geisky, c. 77118; Christine Krmesar, c. 77114; Mary Blazack, c. 77115; Caroline Bratnick, c. 77116; Crtan: John Robic, c. 61167; E. Morevec, c. 76886; R. Mohlgmuth, c. 70700; V. Plesniar, c. 72845; L. Shalapik, c. 68442; Crtan: J. Horvat, c. 76583; Paul Gruber, c. 76992.

652 Novopristopili: Uros Rapalj, c. 76885; Crtan: Anton Mikulic, c. 72825.

653 Crtan: Angela Skarpelini, c. 61028; A. Petkosek, c. 71728; Anna Logar, c. 73111.

654 Novopristopili: Paul Gruber, c. 76992.

655 Novopristopili: E. Skedel, c. 72826; K. Skedel, c. 72828.

656 Novopristopili: John Oblatz, c. 77148; Joseph Dudek, c. 77149; John Fajer, c. 77150; Andrej Kuta, c. 77151; Crtan: V. Dodash, c. 68606.

657 Novopristopili: Jos. A. Aliseky, c. 77002; Edward Slimick, c. 77001; Frances Slimick, c. 77000.

658 Novopristopili: Sophia Shine, c. 76970.

659 Crtan: K. Nikolay, c. 76585.

660 Novopristopili: Steve Stilmar, c. 76971.

661 Novopristopili: Rose Sopotnik, c. 77124; Anna Stritsel, c. 77122; Kathryn E. Deloske, c. 77119; Molly Pogorelic, c. 77123; Angele Vinopal, c. 77121; Mary Zandona, c. 77120; Marion Kaljeff, c. 77118; Crtan: M. Krajevic, c. 70101; Jas. Radel, c. 68085; M. Krasovich, c. 73737; W. Orman, c. 76844; Crtan: J. Butarc, c. 76882.

662 Novopristopili: Joseph Pintar, c. 76981.

663 Novopristopili: Rose Sopotnik, c. 77124; Anna Stritsel, c. 77122; Kathryn E. Deloske, c. 77119; Molly Pogorelic, c. 77123; Angele Vinopal, c. 77121; Mary Zandona, c. 77120; Marion Kaljeff, c. 77118; Crtan: M. Krajevic, c. 70101; Jas. Radel, c. 68085; M. Krasovich, c. 73737; W. Orman, c. 76844; Crtan: J. Butarc, c. 76882.

664 Novopristopili: Rose Sopotnik, c. 77124; Anna Stritsel, c. 77122; Kathryn E. Deloske, c. 77119; Molly Pogorelic, c. 77123; Angele Vinopal, c. 77121; Mary Zandona, c. 77120; Marion Kaljeff, c. 77118; Crtan: M. Krajevic, c. 70101; Jas. Radel, c. 68085; M. Krasovich, c. 73737; W. Orman, c. 76844; Crtan: J. Butarc, c. 76882.

665 Novopristopili: Frank Banich, c. 76993.

666 Novopristopili: Sophia Shine, c. 76970.

667 Crtan: K. Nikolay, c. 76585.

668 Novopristopili: Steve Stilmar, c. 76971.

669 Novopristopili: Rose Sopotnik, c. 77124; E. Merrick, c. 77154.

670 Novopristopili: Petro Romaiuk, c. 77160; Alfons Diamante, c. 77160; Paulino Balmas, c. 77157; Bartolomeo Diamante, c. 77165; Joseph Kasper, c. 77160; Theodor Dusica, c. 77160; Michael Malyk, c. 77161; Wasyly Kormyls, c. 77162; Crtan: M. Woszcyn, c. 76975; M. Briski, c. 69438.

671 Novopristopili: Juro Jakov, c. 77152; Crtan: J. Butarc, c. 76882.

672 Novopristopili: Joseph Pintar, c. 76981.

673 Novopristopili: Anna Merrick, c. 77154; E. Merrick, c. 77155.

674 Novopristopili: Petro Romaiuk, c. 77160; Alfons Diamante, c. 77160; Paulino Balmas, c. 77157; Bartolomeo Diamante, c. 77165; Joseph Kasper, c. 77160; Theodor Dusica, c. 77160; Michael Malyk, c. 77161; Wasyly Kormyls, c. 77162; Crtan: M. Woszcyn, c. 76975; M. Briski, c. 69438.

675 Novopristopili: Minka Horvatich, c. 77004.

676 Novopristopili: Luka Matasic, c. 77125; Crtan: L. Rosine, c. 68767; A. Gorba, c. 76885; M. Pavlajcic, c. 72004; A. Paulic, c. 71422; R. Pustak, c. 72820.

677 Novopristopili: William Moska, c. 77127; James Tomer, c. 77128.

678 Novopristopili: Fannie Bodar, c. 76972; Stepanija Grilar, c. 68973; Mary Chepnik, c. 76976; Tony Bojovic, c. 76977; Rose Urbancic, c. 76974; Woodmina Chemik, c. 76975; Crtan: A. Drusina, c. 68853; S. Kromat, c. 76870; M. Micamilkovic, c. 76886; L. Sodja, c. 75842; M. Sodja, c. 72517; S. Tamki, c. 76886; A. Zaje, c. 72522.

679 Novopristopili: Minka Horvatich, c. 77004.

680 Novopristopili: Anna Potokar, c. 77175; Cyril Kovacevic, c. 77181; Andrew Skvarna, c. 77165; Waldeon Mrak, c. 77165; Anthony Kovacevic, c. 77167; Mildred Skvarna, c. 77168; Hazel Wagner, c. 77169; Lena Mrak, c. 77170.

681 Novopristopili: Paul Yatko, c. 76978.

682 Novopristopili: S. Kolundzic, c. 68287; Crtan: L. Sadovsky, c. 68009.

683 Crtan: Steve Milanovich, c. 68012.

684 Crtan: Frank Arb, c. 72526; Anton Lunder, c. 71291.

685 Novopristopili: Joseph Mekun, c. 77128; John Mekun, c. 77129.

686 Novopristopili: William Moska, c. 77127; James Tomer, c. 77128.

687 Novopristopili: Paul Yatko, c. 76978.

688 Novopristopili: S. Kolundzic, c. 68287; Crtan: L. Sadovsky, c. 68009.

689 Crtan: Steve Milanovich, c. 68012.

690 Crtan: Frank Arb, c. 72526; Anton Lunder, c. 71291.

691 Novopristopili: Joseph Mekun, c. 77128; John Mekun, c. 77129.

692 Novopristopili: Tillie Turner, c. 72100.

693 Novopristopili: Olga Chubrilo, c. 76972.

694 Novopristopili: Thomas Brill, c. 76981; William Bogatay, c. 76980; Crtan: G. Kermashek, c. 71452.

695 Novopristopili: Jas. Schum, c. 76982.

696 Novopristopili: Paul Zardi, c. 70476.

697 Novopristopili: Miko Karin, c. 77132; Crtan: J. Miroslavi, c. 72810.

698 Novopristopili: Imre Jonotic, c. 76532.

699 Novopristopili: John Shumar, c. 72131; Peter Wotniak, c. 76983.

700 Novopristopili: V. Zardi, c. 70476.

701 Novopristopili: Miko Karin, c. 77132; Crtan: J. Miroslavi, c. 72810.

702 Novopristopili: Imre Jonotic, c. 76532.

703 Novopristopili: Elizabeth Krušek, c. 76984; Frank Krušek, c. 76985.

704 Novopristopili: Joe Tunko, c. 68654.

705 Novopristopili: Joseph Miklaudic, c. 78210.

706 Novopristopili: J. Jonotic, c. 67380.

707 Novopristopili: Anton Devocić, c. 76986; Marija Tomšić, c. 76987; Maria Špehar, c. 76988.

708 Novopristopili: Robert Perulj, c. 77153.

709 Novopristopili: Angeline Testen, c. 77154; Rose Testen, c. 77154; Rose Skrbnick, c. 77155; William Skrbnick, c. 77157; Mary Schoutz, c. 77158.

710 Novopristopili: Peter Benich, c. 70813.

711 Novopristopili: Lovren Groselj, c. 77155; Crtan: Nik Krejci, c. 75813.

712 Novopristopili: Johnna Stolar, c. 76980; Crtan: Andrew Glavan, c. 68940; Joseph Simoncic, c. 76980.